

**FATIGUE AND FACTORS RELATED TO FATIGUE AFTER
HYSTERECTOMY**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(MATERNAL - NEWBORN AND WOMEN'S HEALTH NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2009**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

อาการเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัดมดลูก

FATIGUE AND FACTORS RELATED TO FATIGUE AFTER HYSTERECTOMY

เสาวลักษณ์ บุรณะสัมฤทธิ์ 4637884 NSMW/M

พย.ม. (การพยาบาลมารดา-ทารกแรกเกิดและสุขภาพสตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : เอมพร รตินธร, Ph.D., เขาวลักษณ์ เสรีเสถียร, D.N.S.,
กิติรัตน์ เตชะไตรศักดิ์, M.D., Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาอุบัติการณ์การเกิดอาการเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอาการเหนื่อยล้าในสตรีหลังผ่าตัดมดลูก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นสตรีภายหลังการผ่าตัดมดลูกทางหน้าท้อง 100 ราย ในช่วง 48-72 ชั่วโมงหลังผ่าตัดในหอผู้ป่วยนรีเวชในโรงพยาบาลศิริราช เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 5 ส่วน คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับการผ่าตัด 2) แบบประเมินอาการปวด 3) แบบประเมินการนอนหลับ 4) แบบประเมินภาวะซึมเศร้า 5) แบบประเมินอาการเหนื่อยล้า

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่ (85 %) มีอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัดมดลูกระดับปานกลางใน 48-72 ชั่วโมงหลังผ่าตัดมดลูกโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.13 ($SD=8.30$) และกลุ่มตัวอย่าง 46% มีอาการปวดอยู่ในระดับต่ำหลังผ่าตัดมดลูกและมีเพียง 7 % ที่มีภาวะซึมเศร้า จากการทดสอบความสัมพันธ์พหุคูณพบว่า ภาวะซิด อาการปวด การรบกวนการนอนหลับ ภาวะซึมเศร้าและจำนวนบทบาทในครอบครัว สามารถทำนายอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัดมดลูกได้ 24.5% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 7.713, p < .05$) และมีเพียงอาการปวด ($\beta = .277, p = .01$) และ ภาวะซึมเศร้า ($\beta = .400, p = .01$) สามารถทำนายอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัดมดลูกหลังจากควบคุมตัวแปรอื่น ๆ

ผลจากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรตระหนักถึงปรากฏการณ์อาการเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัดมดลูก รวมทั้งดูแลช่วยเหลือสตรีหลังผ่าตัดมดลูกในการจัดการกับอาการเหนื่อยล้าที่เกิดขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพภายหลังผ่าตัดมดลูกโดยการจัดการกับอาการปวด การนอนหลับและภาวะซึมเศร้าเพื่อลดอาการเหนื่อยล้าหลังผ่าตัด การศึกษาต่อไปควรมีการศึกษาติดตามระยะยาวของอาการเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออาการเหนื่อยล้าแต่ละช่วงเวลา

FATIGUE AND FACTORS RELATED TO FATIGUE AFTER HYSTERECTOMY

SAOWALUCK PURANASAMRIDDHI 4637884 NSMW/M

M.N.S. (MATERNAL – NEWBORN AND WOMEN’S HEALTH NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: AMEPORN RATINATORN, Ph.D.,
YAOWALAK SERISATHIEN, D.N.S., KITIRAT TECHATRAISAK, M.D., Ph.D.**ABSTRACT**

This descriptive research examined the prevalence of fatigue and factors related to fatigue in women after a hysterectomy. The studied samples included 100 women who were within 48 to 72 hours after a hysterectomy and who had received treatment at the gynecology wards in the Obstetric-Gynecology Department at Siriraj Hospital (Thailand). Data collected was done by using five questionnaires: 1) a demographic characteristics questionnaires, 2) a pain scale, 3) a sleep assessment scale, 4) a depression scale, and 5) a fatigue scale.

The findings showed that most participants (85%) in this study had moderate fatigue, within 48-72 hours after a hysterectomy. The mean average of the fatigue score were 47.13 ($SD=8.3$). 46 % had a slight level of pain after hysterectomy and only 7 % reported having depression. The result from multiple regression analysis indicated that anemia, pain, sleep disturbance, depression and number of roles could have predictability toward fatigue after hysterectomy at the value 24.5 %, with statistical significance ($F = 7.713, p<.05$). Only pain ($\beta=.277, p< .01$) and depression ($\beta=.400, p< .01$) were significant predictors of postoperative fatigue after controlling for all other variables.

From the findings, it is recommended that nurses should also increase awareness about fatigue occurrence and factors related to fatigue after hysterectomies. Fatigue symptom management is important in women who have had hysterectomy treatment planning. The proper care program should consist of a comprehensive program including pain, sleep, and depression management in order to reach a lower level of fatigue. A further longitudinal study should be conducted to investigate the patterns of fatigue which change overtime and other related factors in each specific period of time.

KEY WORDS: HYSTERECTOMY / POST-OPERATIVE FATIGUE / PAIN/ DEPRESSION

91 pages